

Geven van sondevoeding

In de thuissituatie aan neonaten die vervroegd met ontslag gaan

Patiëntgegevens	<i>Sticker met patiëntgegevens</i>
Behandelend arts	
Lichaamslengte patiënt	
Sonde	Soort:
	CH:
	Afgemeten lengte sonde:
Bij twijfel / probleem contact opnemen met	☐ Techno team zorglijn: 0900-9255
	☐ Kinderthuiszorg: 088-0200700
	☐ Neonatologie: 055-5811690

Wat is Sondevoeding?

Sondevoeding is vloeibare voeding die via een neus-maag sonde toegediend wordt. In deze folder wordt geschreven over sondevoeding, hiermee wordt moedermelk en/of kunstvoeding bedoeld. Sondevoeding wordt gegeven indien uw baby niet in staat is alle voedingen volledig zelf te drinken. Indien u als ouder/verzorger voeding per sonde kan geven, mag uw baby vervroegd met ontslag.

Waar bevindt de sonde zich in het lichaam?

De sonde gaat door een van de neusgaten via de keelholte en de slokdarm naar de maag. Controleer of sonde in de maag zit door middel van visuele inspectie:

- Controleer het vastgestelde markeringspunt op de neus-maagsonde dat de juist ingebrachte lengte van de neus-maagsonde aangeeft;
- Kijk of de sonde niet in de mond zit
- Bij twijfel trek rustig met een spuit iets maaginhoud op.

Beoordeel maaginhoud

Herkomst maaginhoud	Kenmerken
Maag	Helder of troebel, half verteerde voeding met 'krullend' aspect, kleurloos wit (melkachtig) of gebroken wit, lichtbruin, grasgroen, bloederig of donkerbruin (bloed/maagsap)
Darm	Helder geel, donkergroen of kleurloos
Luchtwegen	Dik-vloeibaar, sputum bevattend, gebroken wit

Bepaal pH-waarde

- Bevochtig alle gekleurde vakjes op de pH-strip met de opgetrokken maaginhoud;
- wacht even tot de strip verkleurt en vergelijk de uitslag met de referentiewaarden op de het doosje van de ph-strips (2 zijden);
- veeg zo nodig troebel vocht eerst van de strip met een gaasje;
- is de pH-waarde 5,5 of lager, dan ligt de sonde hoogst waarschijnlijk in de maag;
- start met de toediening van de voeding per sonde.

Is de pH-waarde hoger dan 5,5, dan is onduidelijk waar de sonde ligt.

- Start NIET met toediening via de neus-maagsonde;
- herhaal de pH-meting na 30-60 minuten;
- indien de pH-waarde opnieuw hoger is dan 5,5, overleg dan zoals met u is afgesproken met het techno-team/kinderthuiszorg of afdeling Neonatologie.

Als er geen maaginhoud kan worden verkregen:

- leg uw baby op de andere zij of breng, indien mogelijk, uw baby in (half) zittende houding;
- wacht een aantal minuten, bij voorkeur 15-30 minuten;

- spuit opnieuw 2-5ml lucht door de neus-maagsonde;
- probeer opnieuw wat maaginhoud op te trekken;
- indien nog geen maaginhoud kan worden verkregen, overleg dan zoals met u is afgesproken, met het techno-team/kinderthuiszorg of afdeling Neonatologie.

Visuele inspectie

Voer bij elke handeling aan de maagsonde (aanhaken nieuwe voeding, toedienen medicatie etc.) een visuele inspectie uit.

- Controleer het vastgestelde markeringspunt op de neus-maagsonde, dat de juist ingebrachte lengte van de neus-maagsonde aangeeft;
- controleer de fixatie van de pleister; zit de sonde nog op de juiste plek gefixeerd?;
- controleer indien mogelijk, de mond-keelholte; ligt de sonde zichtbaar in de keel en niet opgekruld in de mond?

Indien de visuele inspectie reden geeft tot twijfel aan de juiste positie van de tip van de maagsonde dan moet dit hersteld worden, waarna de pH opnieuw gemeten moet worden. (zie controle sonde) *!!! Bij twijfel altijd overleg met techno team/kinderthuiszorg of afdeling Neonatologie*

Handleiding bij het geven van voeding (handmatig per porties)

- Was uw handen;
- Leg alles klaar;
 - voeding (op lichaamstemperatuur)
 - spuitjes (20 ml en / of 60 ml)
- Leg uw baby veilig neer in bed of box;
- controle van de sonde: visuele inspectie en evt. pH-meting;
- laat de voeding rustig inlopen: snelheid is afhankelijk van hoe goed uw baby de voeding verdraagt;
- geef de hoeveelheid voeding zoals is afgesproken en let tijdens het inlopen van de voeding op de reacties van uw baby, zoals:
 - misselijkheid/spugen
 - hoesten
 - niet lekker voelen/onrust

Stop met het geven van de voeding, zodra uw baby een van deze reacties vertoont. Probeer na enige tijd opnieuw het resterende deel te geven.

- Na het geven van voeding spuit u de sonde door met 5cc lucht;
- resterende of zelf gemaakte voeding weggooien.

Voedingstijden

Als uw kind op vaste tijden voeding krijgt kunt u de volgende tijden aanhouden:

- bij 7 voedingen: 7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 plus een nachtvoeding;
- bij 8 voedingen iedere 3 uur voeding aanbieden: 7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00, 1.00, 4.00.

Deze voedingstijden zijn richtlijnen, u kunt ze aanpassen aan het ritme van uw baby. Er mag echter tussen de laatste avondvoeding en de eerste ochtendvoeding niet langer dan zes uur zitten, omdat jonge kinderen een tekort aan glucose kunnen krijgen. Het ophogen van de voeding gaat in overleg met de kinderarts en/of het consultatiebureau.

Het advies is, om als uw baby zich niet meldt voor de nachtvoeding, de 8e voeding per sonde te geven of naar 7 voedingen te gaan

Verzorging sondevoedingsmaterialen

De spuit waarmee u de sonde doorspuist, kunt u 2 dagen gebruiken. Spoel de spuit na elk gebruik om, haal spuithuls en zuiger uit elkaar en bewaar ze op een schone ondergrond tot u de spuit weer gebruikt.

Het verzorgen van de sonde

Het is belangrijk dat de sonde goed vastgeplakt zit, zodat deze op de plaats blijft zitten. De sonde dient van nieuwe pleisters te worden voorzien zodra de pleisters vies zijn of los beginnen te laten.

Het vastplakken van de sonde:

- was uw handen;
- leg de pleisters klaar;
- stel uw baby gerust, zorg voor ontspanning/afleiding;
- verwijder voorzichtig de oude pleisters van de neus en de sonde;
- plak de sonde weer vast, probeer de pleister iedere keer op een andere plaats te plakken, om huidirritatie te beperken;
- maak een lange sonde zo nodig met een pleister en een veiligheidsspeld aan de kleding vast;
- controleer na het baden en/of douchen of de sonde nog goed zit vastgeplakt.

Het verwisselen van de sonde

Uw baby heeft een sonde gekregen die elke zes weken vervangen dient te worden door een zorgprofessional. Het doorspoelen van de sonde dient dagelijks één keer gedaan te worden indien deze twee keer per dag, of minder, wordt gebruikt.

Bij het verwijderen van de sonde, deze dichtknijpen. Afwisselend linker en rechter neusgat gebruiken bij het opnieuw inbrengen van de sonde.

Het vernieuwen van de spuiten

- Spuiten voor voeding maximaal 2 dagen gebruiken;
- spuiten voor doorspoelen met water maximaal 2-3 dagen gebruiken.

Mond- en neusverzorging

Voor baby's die uitsluitend voeding per sonde krijgen is een goede mondverzorging belangrijk, om ontstekingen en infecties van de mond te voorkomen. Infecties en/of ontstekingen ontstaan mede ten gevolge van een verminderde speekselvloed. Een infectie die veel voorkomt is spruw, dit is te zien aan witte puntjes in de wangzak en/of op de tong en/of het tandvlees (de kaakjes), raadpleeg hierover uw huisarts als u deze opmerkt.

Mondverzorging

Na iedere voeding dient de mond verzorgd te worden. Dit kan op de volgende manieren: reinigen met een wattenstokje of gaasje gedrenkt in water.

Neusverzorging

Omdat de sonde op de neus geplakt zit en via één van beide neusgaten naar binnen gaat is extra neusverzorging noodzakelijk.

- de neus met water reinigen en goed afdrogen;
- de neusgaten regelmatig schoonmaken met een gaasje met water of indien nodig neus met fysiologisch zout neusdruppels spoelen.

Let op: De sonde dient vrij van het neusgat te hangen (niet tegen de rand van het neusgat aan drukken), dit kan irritatie geven.

Het geven van medicijnen via de sonde

Medicijnen kunnen in de meeste gevallen ook via de sonde gegeven worden. Vraag altijd aan uw arts of verpleegkundige of de medicijnen samen met de voeding gegeven kunnen worden.

Werkwijze bij het toedienen van medicijnen per sonde:

- Was uw handen;
- voorgeschreven medicijnen evt. mengen met 2 tot 5 ml water in een spuitje;
- controleer de sonde;
- spuit de medicijnen door de sonde;
- spuit de sonde na met 5 ml water direct nadat de medicijnen gegeven zijn;
- kijk tijdens en na de handeling hoe uw baby de medicijnen verdraagt (bv. misselijkheid en pijn).

Let op: Er zijn medicijnen die de sonde kunnen verstoppen, zoals amoxicilline en ferro-fumaraat. Deze middelen kunnen het beste oraal gegeven worden. Indien dit niet gaat vertelt de verpleegkundige/ apotheker u wat u moet doen.

Problemen die thuis kunnen voorkomen

Verslikken (de voeding is in de luchtweg terecht gekomen)

Symptomen waarop gelet dient te worden:

- Hoesten
- Problemen met de ademhaling:
 - kortademigheid
 - snelle ademhaling
 - hoorbare ademhaling

Let op: indien deze symptomen aanhouden, uw arts waarschuwen.

Mogelijke oorzaak	Voorkomen of verhelpen door
De sonde bevindt zich niet op de juiste plaats.	Controleer de sonde en verwijder de sonde indien nodig (let op of de symptomen verdwijnen).
De voedingen zijn te snel achter elkaar gegeven.	Wacht minimaal één uur met het geven van een nieuwe voeding.

De voeding wil niet door de sonde

Mogelijke oorzaak	Voorkomen of verhelpen door
Knik in de sonde	Knik uit de sonde halen, indien niet mogelijk laat de sonde verwijderen en een nieuwe inbrengen.
De voeding is te dik	Gebruik een kleinere spuit van bijv. 20ml of overleg over een dikkere sonde.

Diarree en/of spugen (buikkrampen, misselijkheid, braken, opgezet gevoel)

Mogelijke oorzaak	Voorkomen of verhelpen door
De voeding te snel ingespoten.	Geef de voeding langzamer, niet sneller dan in een normaal eet of drink tempo (dus 20-30 min).
Te geconcentreerde voeding (zuigelingenvoeding).	Controleer de bereidingswijze opnieuw, voeg de juiste hoeveelheid water toe.
Te geconcentreerde voeding (kant en klare voeding).	Overleg diëtist.
Te koude of te warme voeding.	De voeding voor gebruik opwarmen tot lichaams- of kamertemperatuur.
Bedorven voeding door verkeerd bewaren en/of onhygiënische bereidingswijze.	<ul style="list-style-type: none"> • Schoon materiaal. • Handschoenen wassen voor de bereiding. • De voeding niet langer dan 24uur in de koelkast bewaren/gebruiken.
Niet verdragen van de voeding.	Als diarree en/of spugen aanhoudt, neem contact op met uw arts of diëtist.
De sonde is in de 12-vingerige darm terecht gekomen.	Meet met een andere sonde of de sonde te diep in het lichaam zit, zo nodig de sonde terugtrekken.

Obstipatie (langer dan 3 dagen geen ontlasting)

Mogelijke oorzaak	Voorkomen of verhelpen door
De samenstelling van de voeding	<ul style="list-style-type: none"> • Controleer de bereidingswijze opnieuw. • Overleg zo nodig met uw diëtist of arts.
Bepaalde medicijnen	Overleg met uw arts.

Irritatie van de neus

Mogelijke oorzaak	Voorkomen of verhelpen door
De sonde ligt tegen de rand van het neusgat aan.	Sonde opnieuw vastplakken, zodat deze niet meer tegen de rand van het neusgat aanligt.
De pleisters irriteren de wang.	<ul style="list-style-type: none">• Breng zo nodig een nieuwe sonde in het andere neusgat in.• Indien het niet mogelijk is om een pleister op de wang te plakken, kan dat op de neusbrug tot de plaats waar de sonde uit de neus komt.

Poli-afpraak

U wordt één week na ontslag, door een van onze Neonatologie verpleegkundigen gebeld over hoe het toedienen van voeding per sonde in de thuissituatie verloopt. Indien er voortijdig problemen zijn mag u contact opnemen met de afdeling Neonatologie of met de kinderthuiszorg/techno-team.